ESZNAW/Okienko/ 20.6.1943

Oficjalna heca antysemicka w wojsku polskim

/Przyczynek/ do wizerunku gen.Andersa glownodowodzacego Armii Polskiej na Sr.Wschodzie.

Premier Rzadu Polskiego i Naczelny Wodz jej armii gen.Sikorski wydal dnia 14 listopada 1941 rozkaz przeciwko dzialalnosci antysemickiej w wojsku polskim. Rozkaz ten wyslany zostal,rzecz jasna, rowniez do dowodcy wojsk polskich znajdujacych sie wowczas w Rosji Sowieckiej, Dowodca wojsk tych gen.Anders uwazal jednak za stosowne przeslac ten okolnik z zalaczeniem specjalnego cyrkularza wyjasniajacego jego stanowisko wobec rozkazu. Cyrkularz swiadczy o fizjognomii autora w sposob niedwuznaczny. Zdaje sie ,ze jest to j e dy n y oficjalny dokument w obozie aliantow.

Oto tlomaczenie cyrkularza:

Dowodztwo Wojska Polskiego w Z.S.R.R.
Biuro tajne

L.dz.607
Bozolok,dn.30 listop.1941

Wylacznie do rak dowodcow w/g listy......

W zwiazku z zalaczonym rozkazem,1,1730 (Kancelaria sztabu z dnia 14.11.1941 w sprawie udzialu Zydow w Wojsku Polskim w ZSRR wyjasniam co nastepuje:

Powyzszy rozkaz daje urzedowy i definitywny wyraz credo politycznego Naczelnego Wodza (tj.gen.Sikorskiego - uw.red.ESZNAWU) w kwestii zydowskiej. Nie chcialbym jednak,by dowodcy zrozumieli mnie (prawdopodobnie blad druk.- zamiast go t.j.rozkaz - uw.tl.) nienalezycie. Rozumiem dobrze przyczyny rozruchow antysemickich w szeregach wojska: stanowia one echo negatywnego i czesto wrogiego zachowania sie (podkresl.red.Eszn.) Zydow na polskich kresach w ciezkim dla nas okresie 1939 - 1940.Nie dziwie sie dlatego,ze zolnierze nasi,goracy patryjoci stawiaja te kwestie w calej ostrosci,obawiajac sie,ze nasz Rzad i Wojsko zamierza przejsc do porzadku dziennego nad doswiadczeniami przeszlosci.

Z tego punktu widzenia nasza obrona Zydow moze wydac sie Wam dziwna,niezrozumiala i niesluszna pod historycznym katem widzenia.

Jednakze obecna nasza polityka,zwiazana scislymi wezami z polityka angielska,z m u s z a (podkr.red.E.) do pozytywnego odnoszenia sie do kwestii zydowskiej,ktorej wplyw daje sie wybitnie odczuc w swiecie anglo-saskim i posiada wage. Wszyscy zolnierze musza bezwarunkowo zrozumiec,ze polityka nasza domaga sie niedraznienia Zydow,skoro antysemityzm obecnie (podkre.red.E.) moze spowodowac dla sprawy polskiej bardzo ujemne rezultaty. Polecam wobec tego wyjasnic stanowisko nasze w nalezyty i ostrozny sposob podleglym Wam jednostkom,w szczegolnosci zas ostrzec nierozwaznych i porywczych,ze obecnie nie moga miec miejsca objawy draznienia Zydow,i,ze przejawy te spowoduja z mej strony ostre kary ~~xxxx~~ jako czyny powodujace szkode dla naszej sprawy. Kiedy zas znow bedziemy panami w naszym domu zalatwimy sprawe zydowska zgodnie z wymogami mocarstwowego stanowiska naszej ojczyzny a takze prostej ludzkiej sprawiedliwosci.

Dowodca Wojska Polskiego w ZSRR
General Wl.Anders.

Zy zgodnosc odpisu z oryginalem kierownik Kancelarii Sztabu.Bielecki kapitan,

Jesli takim byl general odpowiedzialny za powstanie wojska polskiego w Rosji nie zadziwi,ze wykonawcy jego polecenia troszczyli sie o usuniecie kazdego Zyda polskiego z etgo wojska az doprowadzili do tego,ze liczba Zydow w szeregach polskich zmalala do ponizej 6%,podczas gdy cyfra ich wsrod uchodztwa polskiego w ZSRR siegala 50%

W miedzyczasie gen.Anders awansowął i zamianowany zostal naczelnym dowodca wszystkich wojsk polskich na Sr.Wschodzie.Nalezy wielce wątpic,czy nominacja ta doda slawy imieniu Polski w opinii swiatowej.- Red.

Co powiedział profesor Grzybowski ... Od osoby obecnej na zebraniu uchodzcow polskich w sali Jasza Chajfec w Tel-Avivie,ktora słyszała referat prof.Grzybowskiego, dowiadujemy się, że wywody referenta nie zostały właściwie przedstawione w naszej notatce "zgodnie ze starą tradycją" (Esznaw Nr.46 str.8) Profesor Grzybowski jest jednym z czynnych przywodcow demokratow we Lwowie i zorganizował swego czasu siły postępowe na Uniwersytecie Lwowskim dla walki przeciwko "paragrafowi aryjskiemu".- Profesor Grzybowski działał przeciwko "starej tradycji" poniewaz wziął na siebie niełatwą rolę zjawienia się przed publicznoscią złozoną z uchodzcow polskich i przemawiania p r z e c i w k o antysemityzmowi.- Znaczną częsc swego przemowienia poswięcił stosunkom między Polakami a Zydami i udowodnił słuchaczom, że nadeszła chwila, by naprawic błędy przeszłosci, nauczyc się z nich czegos, oraz by skonczyc raz na zawsze z antysemityzmem, ktory wyrządził tyle szkody Panstwu Polskiemu.- Referent podkreslił wspolnotę losu i niedoli Narodu Polskiego i Zydowskiego i zaznaczył, iz wspolnota ta nakłada obowiązek wspołzycia i zrozumienia wzajemnego z przesladowanym narodem zydowskim. Odnosnie do ustępu referatu profesora Grzybowskiego o Zydach, jako o narodzie kupcow,"handlujących wiadomosciami"i tp.- to polega to na nieporozumieniu.- Między innymi referent poruszył sprawę sytuacji Zydow w ZSSR i stwierdził, że w obozach pracy przymusowej w Rosji Sowieckiej, stanowią więzniowie zydowscy odsetek większy niz im się "nalezy" odpowiednio do odsetka ludnosci zydowskiej w Związku sowieckim. Kiedy pewien komendant obozu zapytany został przez powaznego działacza polskiego o przyczynę tego zjawiska, ten wyjasnił mu, że Zydzi po zlikwidowaniu handlu trudnią się w R o s j i "handlowaniem wiadomosciami" otrzymywanymi roznymi kanałami z zagranicy - i dlatego są niebezpieczni; rząd sowiecki podejmuje wobec nich ostre srodki... Przykład ten przytoczony został dla wyjasnienia, że rowniez w Rosji Zydzi zyją w szczegolnej niedoli , a ci wszyscy, ktorzy przedstawiają Zydow jako uprzywilejowanych - popełniają grzech wobec prawdy.-